

dr Jadwiga Jastrzab
UMK Toruń
Wydział Nauk Pedagogicznych
zam. Toruń Kozacka 48 m 11
Tel. 692 343 094
e-mail Jadwiga.Jastrzab@umk.pl

Pani Anna Zalewska
Minister Edukacji Narodowej
i Przewodnicząca Zespołu
ds. statusu zawodowego
pracowników oświaty
Warszawa

Petycja

Szanowna Pani Minister zwracam się do Pani

w sprawie dokonania zapisu w Karcie Nauczyciela stanowiska i statusu nauczyciela – terapeuty pedagogicznego, które po wieloletnich staraniach zostało wprowadzone zapisem prawnym do Rozporządzenia MEN z 30 kwietnia 2013r. o pomocy psychologiczno – pedagogicznej, a obecnie jego słuszność istnienia w tabeli stanowisk była rozważana podczas obrad Zespołu ds. Statusu Zawodowego Pracowników Oświaty, na spotkaniu 30 stycznia 2017 roku w CPS Dialogu w Warszawie. Punktem wyjścia poruszonego przeze mnie problemu był poniższy fragment prezentacji przedstawionej do dyskusji, a także treść zadania dla tegoż Zespołu: „dokładne przeanalizowanie zasadności istnienia w systemie oświaty stanowiska terapeuty pedagogicznego, jeżeli docelowo w każdej szkole ma znajdować się pedagog, psycholog, logopeda czy doradca zawodowy. Nie ma uzasadnionej konieczności mnożenia stanowisk pedagogicznych, które mają służyć udzielaniu uczniom pomocy psychologiczno-pedagogicznej”. [cyt za: Zbigniew Świerczek - Komunikat Krajowej Sekcji Oświaty i Wychowania NSSZ Solidarność z posiedzenia tego Zespołu.]

3. Czy w ustawie – Karta Nauczyciela należy określić status terapeuty pedagogicznego?

Zgodnie z rozporządzeniem MEN pomocy psychologiczno-pedagogicznej w przedszkolu, szkole i placówce udzielają uczniom nauczyciele, wychowawcy grup wychowawczych oraz specjaliści wykonujący w przedszkolu, szkole i placówce zadania z zakresu pomocy psychologiczno-pedagogicznej, w szczególności psychologów, pedagogów, logopedów, doradców zawodowych i **terapeutów pedagogicznych**.

Do zadań terapeuty pedagogicznego należy w szczególności:

- 1) prowadzenie badań i działań diagnostycznych uczniów z zaburzeniami i odchyleniami rozwojowymi lub specyficznymi trudnościami w uczeniu się;
- 2) prowadzenie zajęć korekcyjno-kompensacyjnych oraz innych zajęć o charakterze terapeutycznym;
- 3) podejmowanie działań profilaktycznych zapobiegających niepowodzeniom edukacyjnym uczniów, we współpracy z rodzicami uczniów;
- 4) wspieranie nauczycieli, wychowawców grup wychowawczych i innych specjalistów w udzielaniu pomocy psychologiczno-pedagogicznej.

Zawarta w powyższym ujęciu teza o zbyteczności tego stanowiska, świadczy o nieznanym specyfiki pracy terapeuty pedagogicznego, zdecydowanie różniące się od charakteru i zakresu zadań pracy logopedy, pedagoga, psychologa, doradcy zawodowego, aczkolwiek każdy z nich może w obszarze

swojej specjalistycznej działalności uwzględnić także ten rodzaj pomocy jako jeden z wielu aspektów, nie traktując go, jak przypuszczam, ani pierwszoplanowo, ani jako działań wszechstronnie zaspokajających wszystkie konieczne specjalne potrzeby uczniów zakwalifikowanych pod to miano przez poradnictwo zewnętrzne jak i wewnętrzne [patrz: Rozporządzenie MEN w sprawie pomocy psychologiczno – pedagogicznej, Rozporządzenie MEN w sprawie oceniania, klasyfikowania i promowania, Rozporządzenie MEN w sprawie indywidualnego nauczania, Rozporządzenie MEN w sprawie wczesnego wspomagania rozwoju, Rozporządzenie MEN w sprawie szczegółowych zasad funkcjonowania poradni psychologiczno – pedagogicznych, Rozporządzenie w sprawie zapobiegania narkomanii itp.] .

Owi specjaliści, mając do wypełnienia szereg różnych istotnie ważnych zadań, nie mogą ich zaniechać i podjąć się terapii pedagogicznej dla wszystkich uczniów danej placówki, skoro badania statystyczne przez szereg lat podają, iż co-rocennie w populacji dzieci i młodzieży uczęszczających do przedszkoli, szkół i różnych placówkach specjalistycznych utrzymuje się co najmniej 20% wskaźnik zapotrzebowania na pomoc psychopedagogiczną [aktualizowane dane zapewne może podać SIO]. Znaczy to, że w zespole klasowym liczącym np. 26 uczniów, statystycznie rzecz biorąc, 5-6 osób wymaga wspomnianej pomocy, a jest to mniej więcej co piąte dziecko w jednym tylko oddziale przedszkolnym czy szkolnym. Najlepiej tego rodzaju zadania podejmują etatowi nauczyciele – terapeuci pedagogiczni, posiadający kwalifikacje do terapii pedagogicznej zwanej też pracą korekcyjno – kompensacyjną, którzy stosują metodę pracy z indywidualnym przypadkiem, aby adekwatnie do jego specjalnych potrzeb edukacyjnych i wielu innych, opracować odpowiedni program pomocy, nie tylko realizowanej przez siebie podczas zajęć specjalistycznych, ale także wspomagający proces kształcenia i wychowania w formach zinstytucjonalizowanych oraz w życiu rodzinnym. Zwrócić więc trzeba uwagę na to że:

- po pierwsze, profil specjalnych potrzeb edukacyjnych i wychowawczych tych uczniów jest zróżnicowany, i zaspokoić je może tylko terapeuta dobrze przygotowany do swoich specjalistycznych zajęć,
- po drugie, w szkole liczącej dla przykładu 10 oddziałów po 26 uczniów, pomocą psychopedagogiczną powinno być objętych, wg powyższych założeń, około 50 -60 dzieci w różnym wieku, na różnych poziomach edukacji, z różnymi problemami, z różnymi nie tylko specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, ale rozwojowymi, egzystencjalnymi, wychowawczymi, które zaspokajać powinien interdyscyplinarny zespół, a nie jeden z w/w specjalistów obciążony wieloma zadaniami i zarazem konkretnymi sprawami, które wymagają szeregu działań często w długofalowym procesie,
- po trzecie, hasłem „Dobrej Zmiany” jest między innymi powiedzenie p. premier Beaty Szydło *dziecko to inwestycja*, czyli właściwie prowadzony proces rozwoju, kształcenia, wychowania, wyrównywania szans nie tylko edukacyjnych, ale i społecznych, gwarantowanie w nim inkluzji, a chronienie przed marginalizacją, ekskluzją, wykluczeniem; tej idei nie można zmarnować.

Apeluję do Pani Minister z prośbą o wnikliwe rozpatrzenie tego zagadnienia, zasięgnięcia opinii w różnych gremiach znających problemy, aby nie zaprzepaścić niezmiernie potrzebnego sektora pomocy psychologiczno – pedagogicznej, który posiada wieloletnią tradycję swojej działalności, w której spotyka się pasjonatów tej pracy, ludzi twórczych i wielkiego serca, odnoszących nieocenione sukcesy w torowaniu swoim wychowankom właściwej drogi w pokonywaniu przez nich problemów edukacyjnych i odkrywaniu możliwości osiągania sukcesów. W świetle współczesnej reformy naszej oświaty i nagromadzonych doświadczeń w realizacji pomocy psychopedagogicznej przez terapeutów pedagogicznych trzeba umocnić ich pozycję, jednoznacznie określając status zawodowy, rzetelne kwalifikacje i kompetencje, udokumentowane wykształceniem specjalistycznym.

Jestem nauczycielem akademickim i zarazem praktykiem z 46 letnim stażem zawodowym. Z jednej strony zajmowałam się poszukiwaniem i tworzeniem różnych form pomocy dzieciom z niepowodzeniami szkolnymi, w tym ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się. Mam w swoim dorobku doświadczenia z pracy terapeutycznej na terenie poradni psychologiczno – pedagogicznej, na koloniach specjalistycznych, w klasach terapeutycznych, aż po powołanie autorskiej szkoły terapeutycznej, której byłam nie tylko inicjatorką ale przez 11 lat dyrektorką. Równolegle kształciłam i kształcę studentów pedagogiki różnych specjalności z zagadnień szeroko rozumianej pomocy psychopedagogicznej i terapii pedagogicznej, przez 15 lat kierowałam podyplomowymi studiami z pedagogiki korekcyjno – kompensacyjnej, na których wypromowaliśmy ponad 600 dyplomowanych terapeutów, miałam swój udział w doskonaleniu zawodowym nauczycieli. Cały czas interesują mnie problemy polskiej oświaty, a w niej losy tej grupy dzieci i młodzieży, którym poświęciłam swoje zawodowe powołanie, jak również interesuje mnie właściwe przygotowanie zawodowe absolwentów uczelni, by potrafili z sercem i zaangażowaniem mądrze i kompetentnie pracować w różnych dziedzinach edukacji, wychowania opieki i pomocy specjalistycznej.

W nawiązaniu do powyższego tekstu pozwalam sobie przesłać pogłębienie jego treści, które publikują :

- artykuły mojego autorstwa poświęcone [można by powiedzieć w pigułce] terapii pedagogicznej oraz terapii pedagogicznemu o którego status zabiegam od lat, współpracując w tej kwestii z Polskim Towarzystwem Dysleksji

J. Jastrząb, Rola i zadania nauczyciela terapeuty, Biuletyn PTD Dysleksja, 2008 nr 2

J. Jastrząb, Terapia pedagogiczna jako metoda działania, Biuletyn PTD Dysleksja, 2009 nr 1

J. Jastrząb, Nauczyciel współczesnej szkoły jako dydaktyk, wychowawca, diagnosta, terapeuta, Wychowanie na co dzień, Toruń, 2008 nr 9

J. Jastrząb, „Gdy zabraknie pytań skończą się odpowiedzi, zniknie nadzieja” – co sądzić o dysleksji?, Wychowanie na co dzień, Toruń, 2008 nr 10 - 11

J. Jastrząb, Efektywność kształcenia dzieci i młodzieży ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi obligatoryjnym zadaniem polskiej szkoły, Wychowanie na co dzień, Toruń, 2012 nr 1 -2

- książka: Jadwiga Jastrząb, Ditta Baczała pt. „Wybrane zagadnienia z pedagogiki korekcyjno-kompensacyjnej, Wzorzec terapeuty.” która ukazała się w serii: Pedagogika Toruńska, Wydawnictwo UMK, Toruń 2011. W tej publikacji znaczącą część – kolejne trzy rozdziały poświęciłam wzorcowej sylwetce zawodowej terapeuty, aby ta szczególna postawa pedagogiczna nasycona była odpowiednimi wartościami, kompetencjami, kwalifikacjami i cechami osobowości, zasługującymi na uznanie, szacunek, zaufanie tych wszystkich osób, które z pomocy terapeuty korzystają, lub będą korzystały .

Łączę wyrazy szacunku, pozostając w nadziei na pomyślne decyzje rozstrzygające los stanowiska i statusu terapeuty pedagogicznego, a tym samym i los pomocy psychologicznej udzielanej dzieciom i młodzieży ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.

Jadwiga Jastrząb
Jadwiga Jastrząb